

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Odkaz Amerike.

Americkí millionári, ako majitelia veľkých podnikov amerických, od vypuknutia vojny hroznú zásoby lifrovali mocnostiam antantu a v prvom rade Anglicku. Dľa newyorských novin «Evening Post» Angličania len od 12. júna b. r. anglickej banke v Ottave, hlavnom meste anglickej Canady, tridsať millionov dollárov v zlate poslali pre J. P. Morgana, ktorý, ako vôbec známo, Anglicka obchodným agentom je v Spojených Štátoch. Táto obrovská summa obrátená má byť ku zaopatreniu válečného vystrojenia a zvlášte munície pre Angličanov. Ako noviny «Evening Post» píšú, Anglicko v štrnásť veľkých obchodoch objednalo válečné vystrojenie v cene 708 millionov dollárov. Medzi viacerými menšími obchodmi válečné vystrojenie zbraň, muníciu, automobile lifrovať majú: oceľové dielne betlehemské za 150 millionov, «General Electric Compagny» za 100 millionov, «Canadian Car and Foundry» za 80 millionov, «Westinghouse Electric» za 80 millionov, «Dupont Powder» za 70 millionov, «American Car» za 40 millionov, «American Locomotive» za 35 millionov, «Pressed Steel Car» za 25 millionov. Okrem toho veľké fabriky: Nizon, Nitro Works v severno-americkom Newbrunswicku pre Anglicko a jeho spojencov zhotovujú strelnú vodu v každodennej hodnote 100.000 funtov sterlingov.

Tieto obrovské zásoby válečného vystrojenia Anglicko na lodiach odvážalo do Europy. Len na Lusitánii, ktorú potopila nemecká podmorská lodička, dľa úradného ustálenia nachodilo sa

päťtisíc kistien s muníciou. Proti dovážaniu válečného vystrojenia a munície zo Severných Amerických Štátov do Europy, opätne ohradzovalo sa Nemecko, bohužiaľ, poslal bez výsledku.

Samo sebou sa rozumie, že proti zcela neslušnému a nanajvýš nespravodlivému pokračovaniu Američanov, ako verný spojenc Nemecka, zakročiť musela aj naša monarchia. Preto aj náš minister zahraničia barón Štefan Burian vo stredu, 14. júla, viedeňskému veľvyslancovi Spojených Štátov severo-amerických doručil notu našej monarchie, v ktorej sa ohradujeme proti tomu, aby Amerika len našim nepriateľom lifrovala muníciu a iné články, kdežto tržištia Nemecka a našej monarchie sú od amerického obchodu úplne osihotené. Poslaním noty dokumentované je znova to úzke spojenie, ktoré našu monarchiu s Nemeckom viaže nielen na bojišti, lež vo svetovej politike vôbec. Teraz, keď americkí millionári z kšeftárskych záujmov napomáhajú našich nepriateľov a z tých istých záujmov robia náladu za štáty dohody (Anglicka, Francúzska a Ruska), povinnosťou našej monarchie bolo, upozorniť washingtonskú vládu, že to uráža medzinárodné právo a protiví sa dohodnutiam haagskej konferencie, aby Spojené Štáty, ktoré hneď na počiatku svetovej vojny vyriekli neutralitu, lifrovaním rôznych článkov, našich nepriateľov podporovali. Vláda Spojených Štátov trpí, že americké fabriky dorábajú ohromné množstvo munície, ale výlučne len pre našich nepriateľov, do Nemecka nielen že muníciu nelifrujú, ba ani potravné články sem nedovážajú.

Neutralita by sa mala javiť v tom, že pa-

tričný štát buďto sa vôbec len z diaľky díva na udalosti, alebo rovnou mierou merá každému. Americké vládne kruhy buďto sa nechcú, alebo sa neopovážia zamiešať sa do kšeftov amerických millionárov, ktorí majú teraz moc v svojich rukách a z hmotných záujmov vplývajú aj na americkú verejnú mienku. Prirodzeným následkom svetovej vojny bolo klesnutie svetového priemyslu a obchodu, len tie priemyselné odvetvia sa vyvinuly, ktoré s vojnou stoja v úzkom spojení, v prvom rade, pravda, dorábanie munície. Americkí fabrikanti zamestnávajú veľké množstvo robotníkov pri dorábaní munície, spravili teda z tohto robotnícku otázku. Uzavretia haagskej medzinárodnej konferencie si nevšímajú, bárs na tejto konferencii zvlášte americkí štátnici vypočítali. Spojené Štáty severoamerické poskytujú našim nepriateľom pomocnú ruku, keď im muníciu lifrujú a týmto prichádzajú do protivy s ustanoveniami medzinárodného práva. Americká vláda nesmela by trpeť toto lifrovanie válečného tovaru.

Americkí fabrikanti nielen rozšírili priemyselné podniky, lež postavili aj nové veľké fabriky na dorábanie zbrane a munície. Nielen tých robotníkov zamestnávajú, ktorí sa s týmto priemyslom aj predtým zaoberali, lež posbierali aj iných robotníkov, len aby čím väčšie kšefty mohli prevádzať.

Nikto nemôže odškriepiť právo americkej vlády, že môže zakázať lifrovanie munície, keď týmto patriční len jednu z bojujúcich stránok napomáhajú. S našou monarchiou a s Nemeckom je každé obchodné spojenie pretrhnuté. Ešte aj dovoz potravných článkov na naše a na nemecké tržišťia je prekazený. Týmto Spojené Štáty napomáhajú plány našich nepriateľov, ktorí «vyhladovaním» radi by docielili to, čo na bojišti nevedia dosiahnuť. Úlohou a povinnosťou americkej vlády bolo by zabezpečiť slobodnú premávku na mori do všetkých štátov, s ktorými Spojené Štáty v priateľskom pomere stoja.

Preto naša monarchia, odvolávajúc sa na dobrý priateľský pomer, vyzýva americkú vládu, aby v tejto vážnej otázke rázne zakročila a svoje doteraz zaujaté stanovisko z neutrálneho stanoviska preskúmala. Týmto dokáže svoje humanne smýšľanie a svoju pokojamilovnosť.

Minister zahraničia konečne požiadal vie-

deňského veľvyslanca Spojených Štátov, aby v tomto smysle zakročil u washingtonskej vlády a aby obsah noty telegrafične jej sdělil.

Nestranný človek keď prečíta túto notu, písanú vo veľmi miernom, priateľskom tóne, zaiste očakáva, že americká vláda bez okolovania splní žiadosť monarchie; ale teraz žijeme mimoriadne časy, veľké svetové udalosti nezostaly bez vplyvu ani tam, kde pokoj panuje. Nič sa nedá predpovedať, odpoveď teda pokojne treba vyčkať.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Fiasko Talianov pri Buchsteine.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 9. júla. Na fronte pozdĺž Primoria včera bolo pomerne ticho. Jedného talianskeho letúňa pri Gorici prinútili sme sletieť.

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území bol kanónový boj a za tým nasledovala srážka. Útok, ktorý dva nepriateľské bataillonny pokúsily sa urobiť proti Col di Lana pri Buchsteine, sme odrazili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zpráva válečného zpravcu «Alkotmány»-u: Na talianskom bojišti, odhliadnuc od obvyklého delostreleckého boja, je pomerne ticho. Pri Podgore, jednej časti gorického predmostia, po bitke minulé dni načítali šesťsto talianskych mrtvol. Pri Gorici ku sleteniu prinútili sme jedného talianskeho letúňa, stroj sa dolámal, letúň ale podivným spôsobom ostal na žive a padol do zajatia.

Béla Landauer.

Zmarené talianske útoky. — Pochvala tyrolských strelcov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 10. júla. Na fronte pozdĺž Primoria tichosť vo všeobecnosti trvá ďalej. Jedon pokus nepriateľa o útočenie pri Sdrausine sme zmazali.

Na korutánskom pohraničnom území nič sa nestalo.

Na tyrolskom fronte, od sedla Reichsberg na sever proti našim posiciam urobený taliansky útok sme pristavili.

Viac nepriateľských bataillonov predvčerom popoludní v smere Col di Lana postúpilo, palba jedného nášho opevnenia prinútila ich cúvnuť. Včera predpoludním jedon bataillon pokúsil sa o nový útok. Nepriateľ, ktorého sme len z najmenšej diaľky vzali pod oheň, utrpel ťažké straty a podobne prinútený bol cúvnuť.

Statných tyrolských strelcov chuť ku podujatiam

na najťažšom vrchovatom území, uplatňuje sa v zdar-
ných bojoch.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Bombardovaním talianskeho pobrežia spôsobená škoda.

Dľa úradného talianskeho ustálenia škoda, ktorú rakúsko-uhorská flotta opätovným bombardovaním talianskych brehov zapríčinila, je o veľa väčšia, než svojím časom oznámili. «Italia» hovorí, že útok rakúsko-uhorských válečných lodí zapríčinil 220 millionov lír škody. Dľa chýrov, viac arsenálov a fabrik na lode bomby úplne zpusťovali.

Odrazené talianske útoky.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 12. júla.

Na fronte na Primorí Taliani znova sa pokúsili urobiť niekoľko útokov, ktoré, ako posiaľ všetky, sme odrazili, tak pri Vermeiglianove, Redipuglii a od temena Krna južne na viac punktoch.

Na korutánskom pohraničnom území kanónový boj trvá ďalej. Nepriateľské delostrelectvo páli na naše posície, ktoré sú na pohraničných vrchoch, vypinajúcich sa od sedla Kreuzberg na severovýchod a aj proti našim niekoľkým tyrolským pevnostným dielam. Novšie útoky nepriateľa, urobené proti Col di Lana, práve tak sa zmarily, ako predošlé.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Porážka viac talianskych plukov pri Redipuglii.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 13. júla.

Na primorskom fronte včera bol prudký delostrelecký boj. Útok viac talianskych plukov proti nám urobený pri Redipuglii, sme odbili.

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území položenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Na talianskom fronte neni zmeny.

Úradná zpráva vydaná 14. júla.

Okrem delostreleckých bojov a jednotlivých útokov na juhozápadnom fronte neni zmeny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Talianske oslavovanie vraha Principa a jeho súdruhov.

Z príležitosti výročitého dňa zavraždenia následníka trónu arcikniežata Franca Ferdinanda a jeho manželky, taliansky vyslanec *Mussolini* v novinách «Popolo d'Italia» o Principovi, Cabrinovičovi a ostatných srbských vrahoch uverejnil článok, v ktorom o nich vyslovil sa nasledovne: Neni k pochopeniu, ako v Taliansku zabudnúť mohli na to, aby z príležitosti tohoto výročitého

tého dňa sodpovedne vhodným spôsobom zasvätili pamiatku najväčšieho dobrodincu človečenstva. *Principa a jeho súdruhov účastných treba učiniť dajakej zvláštnej pocty. Taliani, Francúzi, Belgičania, Srbi a Angličania zarovnak veľkou povďačnosťou zaviazaní sú vrahom serajevským, bo Europu oslobodili od nebezpečia podmánenia skrze Nemecko. O niekoľko rokov by už pozde bolo bývalo, bo celú Europu bol by stihol osud Belgicka. — Takto oslavujú kráľovrahov zákerníci Taliani. Už i týmto zločinom nezaslúžia iného, ako opovrzenie celého sveta.*

Nezdarné talianske útoky na vysokej planine doberdovskej.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 15. júla.

Na jednotlivých čiastkach vysokej planiny doberdovskej Taliani znova začali ostrý delostrelecký boj. Pešie vojsko pokúsilo sa urobiť viac útokov, zvlášte medzi Sdraussinou a Polazzom, tie ale, ako vždy, odrazili sme s veľkými ztrátami nepriateľa.

Na korutánskom a tyrolskom fronte nestalo sa zvláštnej udalosti.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Položenie v Taliansku.

Jedon spolupracovník «Frankfurter Zeitung»-u, ktorý pominulé dni ztrávil ešte v Taliansku, položenie tejto nešťastnej krajiny vyhlasuje za nebars prajné. Veľmi zjavným dôkazom nevole, ktorú vyvolaly nezdarné válečné operácie, je, že 20 aktívnych generálov a plukovníkov poslali do pensie. Salandra márne sa unúva, aby zlomil odpor Cadornu a kráľa poťažne súčasťenia sa Talianska v dobíjaní Dardanell. Cadorna vyhrážal sa už i zaďakovaním. Tie čaty, ktoré stály hotové ku odchodu Do Dalmátska a Albánska, poslali do Tripolitánie proti Senussitom. Anglicko a Francúzsko verejne obviňujú, že Taliansko falošne informovaly o vojenskom položení Ruska. V južnom Taliansku bieda vzrastá vo veľkej miere. 1,180.000 lír, ktoré nasbírali na podporu núdzných, zčiasťky defraudovali a posiaľ odovzdali len 380.000 lír. Jestli talianska armáda do októbra nevydobije rozhodujúce víťazstvo, vtedy v Taliansku akiste nevyhnutná bude politická katastrofa.

Porážka viacej talianskych bataillonov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 16. júla.

Včera tak na fronte Primoria, ako aj na hranici korutánskej badať bolo prudkejšiu palbu nepriateľského delostrelectva.

Na fronte v Dolomitoch viacej talianskych bataillonov, ktoré pri Ruffreddove a pozdĺž cesty schluderbach—peutelsteinskej napadly naše, na pohraničnom území nachodiace sa posície, sme odrazili, za veľkej ich ztraty.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vojna proti Rusom.

Zmarené ruské útoky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 9. júla.
Na severovýchode všeobecné polozenie je nezmenené.

V Ruskom Poľsku na výšinách, od Krasnika na sever sa vypínajúcich, ďalej bojujeme. Ako v predošlé dni, tak i včera na viac miestach frontu mimoriadne prudké útoky Rusov *sme odrazili*.

Od Visly na západ *držíme všetky od Rusov zaujaté predné pozície*.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Na fronte je ticho.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 10. júla.
Polozenie vo všeobecnosti je nezmenené.

Od Krasnika na sever, Rusi minulej noci svoje útoky *obnovili zas bez všetkého zdaru*.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezmenené polozenie.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 11. júla.
Polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

O všeobecnom položení.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Na ruskom bojišti je vo všeobecnosti ticho. Rusi, keďže sa na území od Krasnika na sever marne pokúsili prelomiť front rakúsko-uhorskej armády, ani v nedeľu, 11. júla, nepodujali sa na rozhodujúcu akciu. Ponevác ale na celom fronte, od Visly až po hranicu Bessarábie, je pomerne ticho, tak sa zdá, že Rusi, ačkoľvek vrhli do boja silné rezervy, po svojich ťažkých, v poslednej dobe utrpených porážkach potrebujú oddych. Na jednotlivých miestach v najbližšom čase možno síce rátať na živšie boje, po dosavádnych zdaroch spojeneckých, rakúsko uhorských a nemeckých čiat a berúc do ohľadu všeobecné polozenie na bojišti, ďalším udalostiam v ústrety hľadieť môžeme s najväčšou dôverou.

Rusi pýtali prímerie.

Černovice, 12. júla. Rusi, ktorých na našom bukovinskom fronte a na brehu Dnjestra v pominulé dni stihly tak ťažké ztraty, že na pohrobenie tisíce ruských mrtvol, ktoré ležaly pred našimi dróťovými prekážkami, od veliteľstva našej armády pýtali prímerie. Žiadosti Rusov sme vyhovelí a na štyri hodiny dostali prímerie. Len vtedy sme mali príležitosť ustáliť, aké ťažké ztraty utrpeli Rusi počas svojich obnovených útokov na naše pozície, bez toho, že by boli čo akýkoľvek zdar docielili. Následkom činnosti nášho delostrelectva

Rusi na mnohých miestach, od Dnjestra na viac kilometrov, museli sa utiahnúť.

Zaujatie jedného ruského oporného bodu.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 12. júla.
Pozdĺž Buga, od Bušku na severozápad, naše čaty pri Derevlanoch *zaujaly jeden ruský oporný bod*.

Na ostatných stranách severovýchodného frontu ani včera nebolo bitky. Polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Príčina tichosti pri Krasniku.

Z válečného novinárskeho stánu 13. júla oznamujú: Tichosť, ktorá na frontoch v Ruskom Poľsku a v Haliči už od štyroch dní trvá, aj 12. júla narušily len bezvýznamné udalosti. Netrpí pochybnosti, že v najbližšom čase na severnom bojišti väčšie premeny ani nemožno očakávať a na príležitých miestach vyvinú sa len pozicionálne boje. Dôležitou okolnosťou je, že sám front v prevažnej časti tiahne sa na cudzom území, z druhej strany, že práve teraz, keď vo východnej Haliči za najlepších výhľadov započne sa žatva, na rozsiahlych, najnovšie získaných územiach zabezpečený je pokojný priebeh žatvy.

Len na fronte II. našej armády, stojacej pod velením generála Böhm-Ermolliho, stala sa spomenutia hodná udalosť. Jedon prudký útok rakúsko-uhorských čiat totižto mal za následok zaujatie jedného oporného bodu tamojšieho ruského frontu na okolí obce Derevlany. Táto obec je asi na 15 kilometrov na juhovýchod od Kamionky Strumilovej pri Bugu. Jej zaujatie je preto dôležité, bo tento oporný bod bol posledným útlkom Rusov na západnom brehu Buga a zaujatím obce aj táto časť brehu úplne očistená je od nepriateľa.

Tichosť panovala aj na našom fronte vo východnej Bukovine a v Bessarábii.

Na ruskom fronte je ticho.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 13. júla.
Všeobecné polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Béla Landauer, válečný zpravodajca katolíckeho denníka «Alkotmány»-u, 13. júla z hlavného válečného stánu oznamuje: Na ruskom fronte je ešte vždy ticho. Rusi po utrpenom pri Krasniku fiasku, ktoré po celej Europe vyhlásili ako porážku rakúsko-uhorskej armády, neurobili pokus presvedčiť sa o tom, či uhorský a rakúsky front skutočne utrpel škodu, tou, len vo fantázii ruských zpravodajcov jestvujúcou, severne nad Krasnikom svedenou porážkou?

Zdá sa, že už i sami Rusi nahliadli, že o porazení uhorskej a rakúskej armády severne nad Krasnikom znejúci chýr, ktorý roztrúbili v novinárstve antantu, je zcela smiešne tvrdenie. Tú udalosť, že jedon menší

oddiel, keď pri napredovaní po ceste ku Lublinu zbadal väčšiu ruskú presilu, aby vyhnul napadnutiu od boku, vrátil sa ku všeobecnému frontu severne od Krasnik, Rusi využiteľovali len v ich novinách. Strategicky ani len nepokúsili sa o prenasledovanie, bo sami veľmi dobre vedeli, že uhorského a rakúskeho frontu ani len jeden jedinký bod nemožno stlačiť. Takto Rusi cez viacej dní uspokojili sa s novinárskym využitkovaním tej okolnosti, že menší oddiel, vyslaný ku výskúmaniu sily nepriateľa, po vyplnení svojej úlohy, vrátil sa ku všeobecnému frontu.

Zdary Pflanzler-Baltin armády.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 15 júla. Všeobecné polozenie je nezmenené.

Pozdĺž Dnjestra, dolu od Nizniowa, na severnom brehu rieky na viacej miestach *pre naše čaty zdarne boje byly svedené, pri čom zajali sme 11 dôstojníkov a 550 obecných vojakov.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Polozenie v Bessarábii.

Zpravodajca bukareštského časopisu «Dimineaca» oznamuje: Na fronte v Bessarábii Rusi v posledné dni urobili viac prudkých útokov proti spojencom (rakúsko-uhorským a nemeckým čatám), ktorí ale všetky ich útoky odrazili. Ruské delostrelectvo, ktoré je rozostavené na výšinách, vypínajúcich sa pri Bojane, prudko bombardovalo posície spojencov, batterie spojencov ale odpovedaly ešte prudšou palbou. Rusi zamýšľajú utiahnuť sa do vnútra Bessarábie.

Bukareštský «Universul» zas oznamuje: Rusi, keďže dostali väčšiu posilu a aj sodpovedné množstvo streliva, pokúsili sa prelomiť bukovinský front. Každý ruský útok ale skončil sa s nezdarom. Rusi v nedeľu, 11. júla, ráno začali prvý útok. Ráno o 3. hodine ruské batterie začaly prudko strieľať na posície spojencov, títo za čas neodpovedali na palbu Rusov a asi na kilometrovú diaľku nechali priblížiť sa nepriateľa. Vtedy na výšinách rozložené rakúsko-uhorské batterie a strojové pušky vítaly Rusov, ktorí čoskoro s veľkou ztrátou prinútení boli cúvnuť. Rusi v nedeľu ani sa nepokúsili urobiť viac útokov. V pondelok zas útočili, lež aj vtedy bezvýsledne. Rusi náhlive vyprázdňujú obce na hranici a všetko odvážajú, čo by nepriateľ mohol použiť na svoje ciele. Aj židov vlečú do vnútra krajiny. Veľká časť obyvateľstva Bessarábie ale ostala na mieste a pokojne čaká nastávajúce udalosti.

Naše zdary pri Dnjestre.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 16. júla.

Pozdĺž Dnjestra bojujeme ďalej. Rusov pokusy, ktoré ta smerovaly, aby zpiatky ocbili naše na severnom brehu rieky napredujúce čaty, *úplne sa zmarily. Zajali sme 12 dôstojníkov a 1300 obecných vojakov a ukoristili sme 3 strojové pušky. Z príležitosti vynútenia*

priechodu cez Dnjester a v bitkách za tým nasledujúcich 7. čísla peší pluk korutánsky znova mal *príležitosť, zvláštne znaky dať svojho hrdinstva.*

Na okolí Sokal z oboch strán, vyvinula sa podobne čulejšia činnosť, Naše čaty útokom zaujaly viacej oporných bodov, tak aj bezprostredne pri samom Sokale ležiaci bernhardínsky kláštor.

Na iných frontoch polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vyprázdnenie Lublina a Cholmu.

Krakov, 16. júla. «Nova Reforma» píše: Lublin a Cholm Rusi vyprázdňili. Obyvateľstvo odviezli do gubernie vologdaiskej. Úradné noviny «Lublinskaja Gubernikaja Wjedomosti» uverejnily lublinského gubernátora prisne nariadenie, dľa ktorého pod ťažkou pokutou zakázané je šíriť postrachujúce chýry. Gubernátor v jeho nariadení k pokojnému držaniu sa vyzýva obyvateľstvo. Noviny «Kurjer Warszawski» sdeľujú, že následkom nariadenia vyprázdnenia Varšavy 98.000 Iudí opustilo mesto.

Nemecko-ruská vojna.

Úradné zprávy hlavného válečného štánu nemeckého.

Z juhovýchodného bojišťa.

8. júla Polozenie medzi Dnjestrom a hornou Vislou stojacích nemeckých čiat je nezmenené. Od hornej Visly na západ zaujali sme viac nepriateľských posícií.

10. júla. Polozenie nemeckých čiat je nezmenené.

11. júla. V posledné dni na okolí od Krasnostava na juh bola miestna bitka, ktorá pre nás všade prajne sa skončila. Ináč pri nemeckých čatách nič sa nestalo.

12. júla Pri nemeckých čatách polozenie sa nezmenilo.

Z východného bojišťa.

8. júla. Jedon nepriateľský útok od Kovna, za ťažkých ztrát Rusov, sme odrazili. Pri obci Stegna, od Prasnyša na severovýchod, zaujali sme niekoľko ruských zákop a sme ich podržali. Napredovania nepriateľa na okolí Strzegova a Starozredja, od Racivuza na severovýchod a juhozápad, ostaly marné. Pokus nepriateľa, aby od Dolovatky na východ sa vypínajúcu, včera zaujatú výšinu č. 94. vytrhol nám z rúk, bol zmarený.

10. júla. Pri Oššovieci jedon útok nepriateľa sme odrazili.

11. júla. Polozenie na východnom bojišti sa nezmenilo.

12. júla. Na ceste vedúcej zo Šuvalkov do Kalvarje, na okolí Lipiny, naše čaty predné posície nepriateľa, v šírke štyroch kilometrov, zaujaly.

14. júla. Medzi Njemenom a Vislou naše čaty na okolí Kalvarje, od Kolna na juhozápad, pri Prasnyši a od Mlavy na juh docielily niekoľko miestnych úspechov,

Podobizeň sv. Ignáca v tiháňskom kláštore Benediktínov.

15. júla. Pri Vindave, od Kuršanov nadol, v menších bitkách zajali sme dvoch dôstojníkov a 425 obecných vojakov. Od Njemena južne, na okolí Kalvarje, naše čaty zaujali Franciskovo a Ošovu, taktiež viac ruských predných posícií a podržali ich voči prudkým útokom.

Severozápadne od Šuvalkov, výšiny pri Olsavke útokom sme zaujali. Zajali sme 300 Rusov a ukoristili sme 2 strojové pušky. Od Kolna na juhozápad zaujali sme dedinu Krnuša, taktiež aj nepriateľské posície, nachodia sa od tejto dediny na juh a na východ a od čiar Tartak—Lipnik na juh. 2400 zajatcov a 8 strojových pušiek dostalo sa nám do rúk.

Na okolí Prasnyša v bojoch zdarne sme pokračovali. Zaujali sme viac nepriateľských čiar a obsadili sme aj mesto Prasnyš, o ktoré sa v posledné dni februára prudko závodilo a ktoré Rusi pevne vybudovali.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Úradné zprávy hlavného válečného stánu nemeckého.

8. júla. Od Souchezu na západ Francúzom v šírke asi 800 metrov podarilo sa vniknúť do našej najprednejšej zákopy. Protiútokom sme ich zase vyhnali. Jeden druhý útok nepriateľa v našej palbe sa ztroskotal. O malý kus zákopy, ktorý Francúzi ešte držia, ručnými granátmi vedie sa boj.

Posície, ktoré sme od Apremontu na západ zaujali, celý deň a celú noc napádal nepriateľ, ale bez každého výsledku.

Počet zajatých zvýšil sa na troch dôstojníkov a na vyše 400 mužov.

Na celom západnom fronte bol živý kanónový boj. 9. júla. Severne od cukrovaru v Souchez odrazili sme jeden útok Francúzov. Menšie oddelenia, ktoré vnikly do našich posícií, sme porúbali. Od Souchez na západ predvčerom utratenú časť zákopy sa ešte nepodarilo očistiť od nepriateľa.

Zpráva francúzskeho vojenského vodcovstva o ukoristení jedného nemeckého kanóna je nesprávna.

Od Ailly na východ Francúzi robili proti nám bezvýsledné osihotené útoky.

V Bois de Prêtre ku našim znova zaujatým posíciám na východ v šírke 350 metrov útokom sme zaujali viac francúzskych zákop. Medzitým sme zajali vyše 250 Francúzov a ukoristili sme 4 strojové pušky. V noci na fronte v Ailly po Mosel boli len nepatrné srážky patrol.

Po silnej delostreleckej príprave nepriateľ napadol vršok č. 631., ktorý sme pri Ban de Sapt 22. júna útokom boli zaujali. Na temeni vrchu úplne zasypané zákopy museli sme opustiť.

10. júla. Behom dňa na celom fronte válečná činnosť bola nepatrná.

Pri Launois (na južnom svahu výšiny č. 631. pri Ban de Sapt) tri útoky Francúzov už v palbe nášho delostrelectva sa ztroskotaly.

V noci v Champagne od Beau-Séjour-Ferne na severozápad jednu vyčnievajúcu zákopy Francúzov sme útokom zaujali. Ďalej na východ previedli sme niekoľko zdarných rozhodnutí. Medzi Ailly a Apremontom boli osihotené bodákové boje. V Bois de Prêtre jedným napredovaním polepšili sme naše nové posície.

Od 4. júla v bojoch medzi riekami Maas a Mosel zaujali sme 1798 Francúzov, medzi nimi 21 dôstojníkov, ukoristili sme 3 kanóny, 12 strojových pušiek a 18 prístrojov na ukladanie mín.

Pri Leintrey, od Luneville na východ nočné útoky nepriateľa proti našim predným strážam sme odrazili.

11. júla. Od Yperna na sever Angličania včera zopakovali svoje 6. júla urobené pokusy, aby dostali do svojej moci naše posície pri kanáli. Útoky, za značných ztrát nepriateľa, sa zmarily. Bezprostredne od cesty Souchez—Ablain na sever, Francúzi večer pokúsili sa o útok, ktorý sa potkal s napredovaním Nemcov. Bitka sa ešte neskončila. Francúzskej palbe v posledné dni padlo v obeť 14 lievinských obyvateľov, z ktorých desať zomrelo.

Jedno osihotené napredovanie Francúzov proti Frécourt od Alberta na východ, ľahkým spôsobom sme odrazili.

Od Beau-Séjour-Ferne na severozápad nepriateľovi včera v noci vzatú zákopy včasne ráno zase sme utratili, ale dnes v noci predsa útokom znova zaujali a voči päť útokom sme podržali.

Medzi Ailly a Apremon. Francúzi ručnými granátmi marne utočili.

V Bois de Prêtre za ťažkých ztrát nepriateľa a bezprostredne pred našimi novými posíciami ztroskotal

sa jeden útok Francúzov, ktorý pripravili prudkou kanónovou palbou.

Proti nemeckej posícii od Sondernachtu na východ a juhovýchod (od Münsteru na juhozápad) urobený útok sme odrazili.

Naši letúni napadli gorardmerskú železničnú osadu.

12. júla Na severnom svahu výšiny č. 60. od Yperna na juhovýchod jednu časť anglickej posície vyhodili sme do povetria.

Na západnom kraji Souchezu bodákový boj napreduje. Od Souchez na juh pozdĺž cesty vedúcej ku Arrasu nachodiaci sa cintorín, ktorý bol predmetom už mnohého závodenia, je zase v našej moci, včera večer po tvrdom boji útokom sme ho zaujali. 3 francúzskych dôstojníkov a 163 mužov sme zajali a ukoristili 4 strojové pušky a jeden prístroj na ukladanie mín.

Pri Combresi a v hore v Ailly nepriateľ včera večer po silnej delostreleckej príprave zase započal útočiť. Na výšine v Combres nepriateľovi podarilo sa vniknúť do našej čiary; zase sme ho vyhnali. V hore Ailly útok nepriateľskej palby už pred našou posíciou v našej palbe sa ztroskotala.

Od výšiny v Ban de Sapt na sever jednu časť hory očistili sme od nepriateľa.

Pri Ammersweilere, od Altkirchu na severozápad prepadli sme jedno nepriateľské oddelenie v jeho zákopách. Zákopy nepriateľa v šírke 500 metrov sme zasypali. Naše čaty potom dľa plánu, vezmúc so sebou niekoľko zajatcov a bez toho, že by ich nepriateľ bol myšlienil, vrátili sa do svojich posícií.

13. júla. Pri cukrovári v Souchez jeden útok Francúzov, ktorý urobili ručnými granátmi, sme odbili. V súvis s našim proti cintorinu urobeným útokom našu posíciu za cintorinom potiskli sme napred v šírke 600 metrov a zaujali sme Cabaret-Rouge pri ceste ku Arrasu vedúcej. Počet zajatcov zvýšil sa na 3 dôstojníkov a 215 mužov. Nepriateľa, ktorý viackrát začal útočiť, vzali sme pod palbu a tak prevedenie útoku sme prekazili.

Medzi riekami Maas a Mosel nepriateľ vyvinul živú delostreleckú činnosť. V Bois de Prêtre večer a v noci urobil proti našim posíciám štyri útoky, ktoré sa pri veľkých jeho ztratách pred našimi posíciami v našej palbe ztroskotaly.

14. júla. Dnes v noci pri cukrovare v Souchez odrazili sme novšie útoky urobené ručnými granátmi. Francúzi na okoli Troyon (od Craonne na západ) a Parthes (v Champagne) bez výsledku rozhodili niekoľko mín. Naša palba s ručnými granátmi prekazila ich v tom, aby sa zahniezdili na miestach výbuchu.

V argonnách jeden nemecký útok skončil sa s úplným sdarom. Od Vienne le Chatcau na severovýchod asi v šírke 1000 metrov zaujali sme bojovnú čiaru Francúzov, zajali sme 1 dôstojníka a 132 mužov, ukoristili sme jednu strojovú pušku a jeden stroj na ukladanie mín. Od Boureuilles na juhozápad naše čaty útokom zaujaly výšinovú posíciu nepriateľa v šírke troch

kilometrov a v hĺbke jedného kilometra. Výšina č. 285 (La Fille Morte) je v našej moci. 2581 neranených Francúzov, medzi nimi 51 dôstojníkov, padlo do nášho zajatia; krom toho 300—400 ranených zajatcov sme vzali do opatery. Naša korisť je: 2 vrchové kanóny, 2 revolverové kanóny, 6 strojových pušiek a veľké množstvo válečného materiálu. Naše čaty postúpily napred až po posície francúzskeho delostrelectva a neupotrebitelnými urobily osem kanónov, ktoré teraz stoja medzi frontami protivných stránok.

Pri Frezenbergu, od Yperna na severovýchod soštelili sme jeden anglický lietací stroj.

15. júla. V južnej Flandrii od Wytschorete na západ s dobrým úspechom rozhodili sme mýny.

Na okolí Souchez Francúzi na rozličných miestach zčiasť veľkými silami útočili, ale sme ich všade odrazili.

V Champagne od majera Beau-Séjour na severozápad jeden ručnými granátmi urobený nepriateľský nápad následkom palby našich mín nebolo možno previesť.

Schraňka pozostatkov sv. Ladislava.

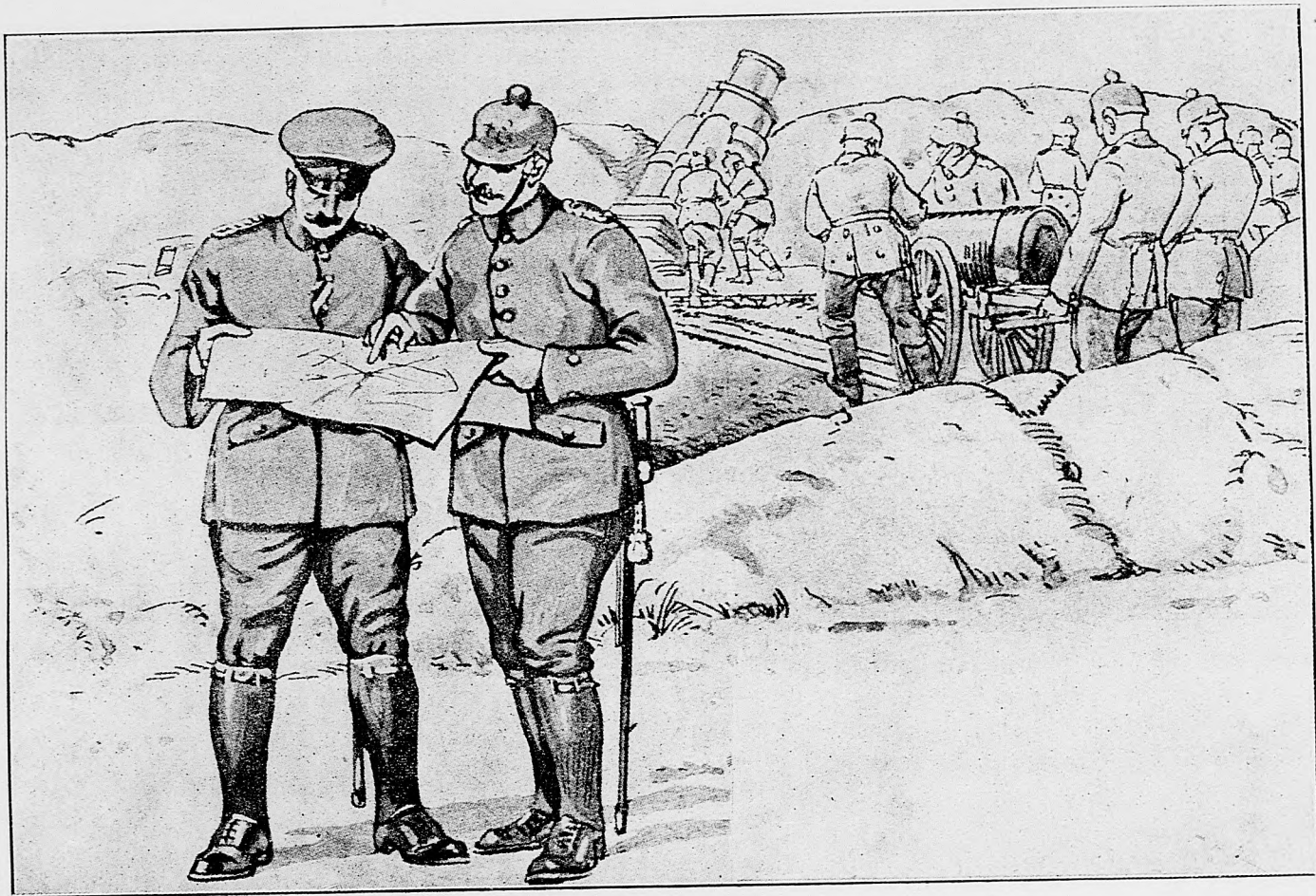
Francúzi včera urobili až do noci trvajúce opätovné pokusy, aby v Argonnskej hore zpätvydobili nami zaujaté posície. Ich útoky napriek použitiu veľkého množstva streliva a napriek vtrhnutiu do boja silných, znova tu kommandovaných čiat, *zlomily sa na nepoklätiteľnom nemeckom fronte*. Na mnohých miestach prišlo ku rozhorčenému boju s ručnými granátmi a ku ručnému zápasu. *Nepriateľ neobyčajnou veľkou ztrátou zaplatil bezvýsledné napínanie svojich sil*. Počet francúzskych zajatcov *vzrástol na 68 dôstojníkov a 3668 obecných vojakov*. Zdar našich čiat je tým pozoruhodnejší, lebo dľa srovnávajúceho sa soznania zajatcov,

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecké úradné zprávy.

O udalostach bojišťa proti Rusom Angličanom a Francúzom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

7. júla. Na kaukazskom fronte tureckým pravým krídlom odbitá nepriateľská jazda pokúsila sa, aby sa mohla udržať vo svojich posíciach a aby urobila protiútoky. Jej pokus sa však zmaril.

Za dekkungom batterie.

Francúzi na deň svojho národného sviatku, 14. júla, pripravili veľký útok proti nášmu frontu v Argonnách.

Aj od Argonn na východ válečná činnosť bola včera živšia. V hore Malancourt pokusy nepriateľa o útočenie, naša palba prekazila.

V Bois de Prétre jedon francúzsky útok pred našimi posíciami, za veľkej ztraty Francúzov, sa ztroskotal.

Jedon francúzsky lietací stroj, keď leteľ nad našou posíciou pri Souchez, sme trafili; lietadlo blúiac plameňom padlo do nepriateľskej čiary. Druhé lietadlo pri Henin Lietare sme sostrelili. Riaditeľ a pozorovateľ neranení padli do nášho zajatia.

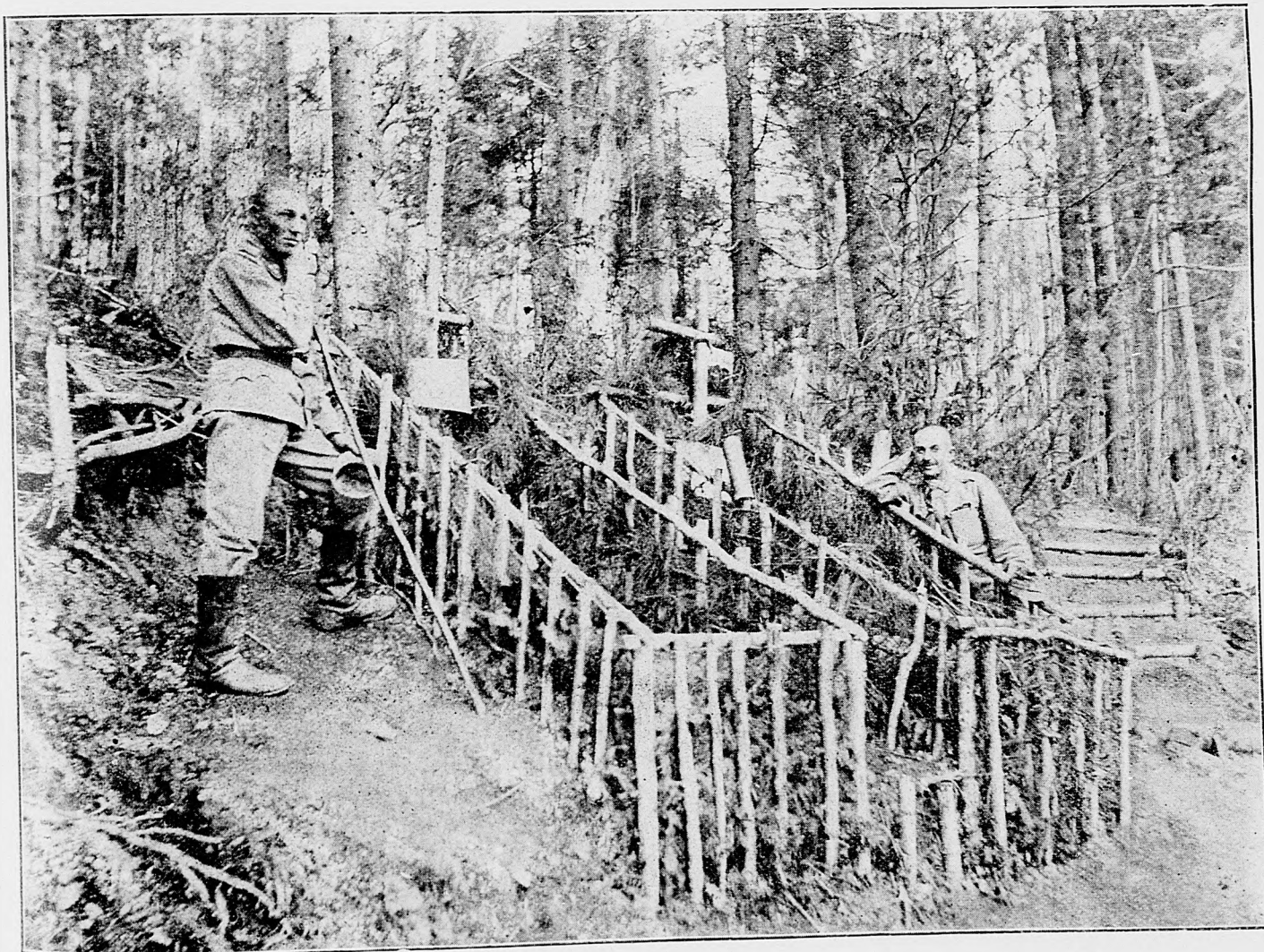
Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Na fronte Dardanell v odseku Ari Burnu turecké delostrelectvo 6. júla so zdarom bombardovalo nepriateľské posície, v ktorých zapríčinilo vážnu škodu. Nepriateľské delostrelectvo, ktoré operovalo proti tureckému ľavému krídlu, následkom nesprávnej palby bombardovalo svoje vlastné strelecké zákopy a takto v rade svojich vojakov spôsobilo dosť veľké pustošenie.

Na odseku Sed il Bahr útoky, o ktoré sa pokúsily nepriateľské výskumné čaty, sme odrazili a nepriateľovi zapríčinili sme ťažkú ztratu. Medzičím nepriateľ pred Teke Burnu na pomocných válečných loďach a na menších parolodach nakladal a skladal, naše anatolské pobrežie brániace batterie náhle začaly páliť

Návrat obyvateľov hornouhorskej dediny po vyprášení Rusov.

Hrob kapitána a mladého kadeta blízko Hradskej Torony-Wiškow, v diaľke asi štyristo metrov od hranice.

na nepriateľské posície. Jedon z tureckých nábojov padol do prostriedka jedného nepriateľského bataillona a vyvolajúc veľký zmätok v rade nepriateľského mužstva súčasne spôsobil i veľké pustošenie. Tie isté batterie rozhodily aj jedon nepriateľský tam sa nachodiaci sklad streliva.

Z ostatných bojišť dôležitejšieho chýru neprišlo.

8. júla. Na fronte Dardanell 7. júla pred Ari Burnu nebolo významnej udalosti. Pred Sed il Bahrom turecké čaty zaujaly a obsadily dve nepriateľské strelecké zákopy na pravom krídle. Naše z centrumu vyslané výskumné oddelenia napadly nepriateľské strelecké zákopy a ukoristily veľké množstvo munície a válečného materiálu. Na ľavom krídle ľahké delostrelectvo a pechota ďalej páliły a hádzaly bomby. Predpoludním jedno nepriateľské lietadlo na Gallipoli hodilo tri bomby, ale škody nenarobilo. Naše anatolské batterie rozvávaly nepriateľský most v Teke Burnu, po ktorom nepriateľ vychádzal na breh, a šiatre nepriateľského tábora vzaly pod palbu. Na ostatných frontoch nič zvláštneho sa nestalo.

9. júla. Na kaukazskom fronte útok jedného silného nepriateľského oddelenia, ktorý nepriateľ na ľavom krídle urobil na obranu svojej cúvajúcej jazdy, krvave sme odrazili. Z tejto príležitosti zajali sme niekoľko ľudí. Nepriateľ utratil vyše sto ranených a tiež toľko zajatých. Naša jazda prenasleduje Rusov.

Na fronte Dardanell 8. júla naše delostrelectvo nepriateľovi pri Ari Burnu zapríčinilo ztraty. Zistili sme, že nepriateľ odviezol početných ranených. Pri Sed il Bahre jeden nepriateľský útok, ktorý bombami urobili na niekoľko streleckých zákop na našom pravom krídle, za ťažkých ztrát nepriateľových sme odrazili. Na oboch stranách delostrelectvo a pechota s malými prestávkami celý deň strieľaly a hádzaly míny. Naše anatolské batterie účinnive bombardovaly nepriateľský tábor a miesto pre vychádzanie nepriateľa na breh pri Sed il Bahre.

Minulý týždeň v Suezskom kanáli z neznámej príčiny utonula jedna veľká loď, následkom čoho plavbu v kanáli zastavili.

Na fronte v Iraku dňa 7. júla povstal boj medzi jednou nepriateľskou z delových korvett a motorových člnov pozostávajúcou flottou, ktorú z Bassory hore Eufratesom poslali, a medzi našimi delovými korvettami. Veliteľ nepriateľských lodí bol ťažko ranený a dve lode prinútený bol odviecť. My sme nemali ztraty.

12. júla. Na fronte Dardanell včera pred Ari Burnu a Sed il Bahrom, odhliadnuc od palby pechoty a delostrelectva svedenej na území medzi nimi, nič sa nestalo. Popoludní jeden nepriateľský obrnený križiak pod ochranou štyroch torpedových korvett zjavil sa pred Kapa Tepe a vystrelil vyše dvesto granátov na naše posície bez toho, že by bol docielil úspechu. Z tureckej strany jeden vojak zomrel a dvaja boli ranení. Niekoľko výstrelov nášho delostrelectva

zasiahlo nepriateľské válečné lode a prinútilo ich ku utiahnutiu sa. Následkom účinnivej palby našich anatolských batterii nepriateľ pri Ari Burnu ztratil svoju dosavadnú aktivitu. Tieto batterie včera zase s výsledkom páliły na hisaglarské batterie nepriateľských mažiarov. Jeden z mažiarov bol trafený do prostriedku. Nepriateľský letúni preleteli na anatolský breh morských užín, ale palba našich ochranných posícií ich odohnala. Na ostatných frontoch niet zmeny.

11. júla. Na fronte Dardanell pri Ari Burnu bola nepatrná palba. Popoludní pred Ari Burnu jeden križiak pod ochranou torpedových lodí a za podpory jedného lietacieho stroja za čas pálil na naše pravé krídlo bez toho, že by bol účinku docielil. Potom sa utiahol. Pri Sed il Bahre bola vzájomná delostrelecká palba s prestávkami na pravom krídle a v centre. Naše anatolské batterie účinnive bombardovaly mortolimanské nepriateľské čaty, batterie, šopy a letúňov. Na ostatných frontoch zvláštnej udalosti sa nestalo.

Dňa 12. júla rano nepriateľ pri Ari Burnu po prudkej palbe delostrelectva a pechoty hádzuc bomby pokúsil sa napredovať proti nášmu pravému krídle. Útok nepriateľa sa v našej palbe ztroskotal a nepriateľ sa aj utiahol. Taktiež ľahko sme odrazili podobný pokus nepriateľa urobený proti nášmu ľavému krídle. Nepriateľ o zlom-krk utekal. Jedna časť utekajúcich spadla do prepastí. Ukoristili sme mnoho munície a iného válečného materiálu.

Pri Sed il Bahre nepriateľ v ten istý deň rano po prudkej delostreleckej palbe obdivoch svojich krídiel pokúsil sa urobiť útok na naše pravé a ľavé krídlo za podpory jednej časte svojej flotty. Nepriateľ trikrát sa pokúsil napadnúť naše pravé krídlo, ale za jeho ťažkých ztrát sme ho odrazili. Na ľavom krídle boj vyvinul sa v zápas v streleckých zákopách, ktorý bez výsledku trval do polnoci. Na tomto krídle ukoristili sme dve strojové pušky. Ačkoľvek nepriateľ vo včerajšej bitke premrhal asi 60.000 granátov a ačkoľvek utrpel ťažké ztraty, nedocielil žiadneho úspechu.

Ztraty nepriateľa, ktoré v mrtvých a ranených utrpel v bojoch svedených na okolí Araxu, odhadujú na 2000 hláv. Tieto boje byly svedené medzi našimi čatami a medzi nepriateľskou jazdou i pechotou a skončily sa so stálym cúvaním nepriateľa. Posledne na čiare uťahovania sa nepriateľa, sčítali sme 600 mrtvých.

12. júla. Na odseku Ari Burnu výskumné oddelenia nášho pravého krídla v nepriateľských streleckých zákopách ukoristily kistne plné obalmi bomb. Na tomto krídle odrazili sme nepriateľa, ktorý sa pokúsil priblížiť sa ku našim streleckým zákopám. Na ľavom krídle nepriateľ, ktorý sa bál útoku, celú noc strieľal s osvetľujúcimi nábojmi a jeho pechota ustavične strieľala do povetria.

13. júla. Ráno nepriateľ na celom fronte započal ľahkú kanónovú palbu. Popoludní o 4. hodine po prudkej delostreleckej príprave, začal útočiť proti nášmu ľavému krídle a útok viackrát opakoval. Naše s nasa-

denými bodákmi prevedené protiútoky, nepriateľské oddelenia za ťažkých ich ztrát odrazily. Krem toho nepriateľa, ktorý 12. júla sblížil sa ku jednej časti našich streleckých zákop, nachodiacich sa na tomto krídle, a ostal tam, náš útok odohnal a zahnal do jeho starej pozície. Štrnásť Angličanov, ktorí zavčasu neušli, sme zajali.

Naše batterie na anatolskom brehu so zdarom sa zamiešaly do boja svedeného 12. a 13. júla pri Sed il Bahre. Dva nepriateľské torpedoborce, ktoré vnikly až po okolie Kerevizdere a pálily na naše ľavé krídlo následkom presnej palby týchto našich batterií ušly.

Jedon z nepriateľských torpedoborcov, ktorý križoval riadne v zálive Saros, večera, keď sa príliš blízko opovážil priplávať ku brehu, dva náboje nášho delostrelectva trafily. Torpedoborec hneď ušiel za jedon ostrov a len v noci opustil záliv.

Vojna na mori.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje z Hullu: Parolod «Dido», ktorá minulý týždeň ušla pred útokom jednej nemeckej podmorskej lode a výstrelom z kanóna bola porúchaná, teraz jedna druhá podmorská loď v blízkosti severného pobrežia Škótska potopila a potopila. Mužstvo zachránili.

Tiež Reuterova agencia oznamuje z Queenstowna: Parolod «Marion Lightbody», ktorá jačmeň a nitrát viezla z Chile do Liverpoolu, jedna nemecká podmorská loď na 60 míľ od brehu Coeka potopila. Kapitán a 26 matrózov v Queenstowne vysadlo na breh.

Londýnska spoločnosť Lloyds oznamuje z Peterheadu: 2000tunová ruská parolod «Anna», ktorá bola na ceste z Archangelska do Hullu, jedna nemecká podmorská loď napadla. Mužstvo v Peterheade vyložili na breh, sama loď ešte sledí na mori a ohrozuje plavbu.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje z Grimsby: Rybárska parolod «Flaetwood» silne na bok naklonená sem prišla. Na loď na Severnom mori jedna nemecká podmorská loď bez predbežného upozornenia pálila z kanónov. Jeden matróz zomrel, traja boli ranení.

Reuterova agencia oznamuje z Grimsby: Rybársky parník «Haimpton» v Severnom mori jedna podmorská loď potopila. Mužstvo zachránili.

Tiež Reuterova agencia oznamuje z Londýna, že mužstvo rybárskych parníkov «Medlin» a «Emerland» v Lovestofte vyložili na breh. Dva parníky nemecká podmorská loď bombami vyhodila do povetria.

Z Londýna oznamujú, že americká loďka «Mormandy» v Liverpoole vyložila na breh 14 mužov ruskej loďky «Leo». Ruskú loďku jedna nemecká podmorská loď pri Pembrashire potopila a potopila.

Berlínský časopis «Vossische Zeitung» oznamuje z Christianie: 5000tunovú glasgowskú parolod «Mac-kara» na Bielom mori pri ostrove Damlov potopili.

Tri nové podmorské lode v Zlatom rohu.

Londýnskemu «Times»-u jeden z Carihradu prišlý cestovateľ rozprával, že v Zlatom rohu videl tri nové nemecké podmorské lode.

Uhorsko-rakúska podmorská loď potopila taliansky križiak Giuseppe Garibaldi.

Obrnený križiak Giuseppe Garibaldi shotovený 1899., bol 105 metrov dlhý, 18 metrov široký, vytisol 7350 tún. Kanónov mal: 1 kus 25 cm., 2 kusy 20 cm., 14 kusov 15 cm., 10 kusov 7 a 6 cm. Okrem toho byly na ňom 4 cievy ku vystreleniu torpedov. Cez hodinu plával rýchlosťou 20 morských míľ. Počet mužstva obnášal 555 hlav.

Vojna proti Srbom a Černohorcom.

Zmarené černohorské útoky.

Úradná zpráva z juhovýchodného bojišťa, vydaná 12. júla.

V poslednom čase Černohorci na hercegovinskej hranici vyvinuli živšiu, ale úplne nezdarnú činnosť. Tak nedávno zase asi dva černohorské bataillony po dlhšej palbe z ťažkých kanónov napadly naše pohraničné pozície od Avtovacu na východ; odrazili sme ich. Jedon náš letúň súčasne s veľkým zdarom bombardoval jedon černohorský tábor.

Dalej na juh jedon nepriateľský bataillon prešiel cez hranicu. Protiútok našich čiat aj tento bataillon zahnal späť na černohorské územie.

Od Trebinje na východ nepriateľ po svojom nezdare minulého týždňa, marne sa usiloval palbou ťažkého delostrelectva účinku docieľiť.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ťažkosti tyrolských bojov.

Talianske hlavné veliteľstvo nezdary talianskych útokov proti našim tyrolským a korutánskym hraniciam, pripisuje mimoriadnym miestnym ťažkostiam, o ktorých zpravodajca vývodných viedeňskych novín z Innsbrucka sdeľuje nasledovne:

Naše na výšinách nachodiace sa už začiatkom júla opevnené pozície, ležia v hlbokum sňahu a teplo-mer nie zriedka ukazuje aj 10 stupňov zimy. Naši v turistickom ohľade náležite vyzkúseni ľudia, tým menej všimajú si také ťažkosti, bo naše veliteľstvo poľahke zdravotníctva, vystrojenia a stravovania urobilo všetko možné. Ako ale Taliani, ktorí včul za pomerne teplého počasia ani o krok nevedia prísť napred, čo len myslieť môžu na to, že v októbri alebo v novembri prerazia náš front? Ich na tomto bojišti v obrovskom počte vykvrácaným čatám posiaľ sa to nepodarilo, ako by sa im to mohlo podariť v októbri alebo v novembri, zvlášte pre tuhú zimu, ktorú niako nevydržia ich z

južného Talianska, teda z teplých krajov pochádzajúce rezervy. Tu medzi nebotyčnými vrchmi panujúca krutá zima bude nám neoceniteľným spojencom pri obrane našich hraníc. Na toto v prvom okamžení ich oduševnenia za vojnu, sotva mysleli si talianski páni.

Aké ztraty utrpeli sme posiaľ? Kým Taliani pri ich daromných pokusoch, aby vtrhli za naše hranice, utrpeli veľké, často veľmi ťažké ztraty, zatiaľ u nás pri tých istých útokoch *nebolo ani jedného raneného*. Keď vôbec vezneme ztraty hrdinských obrancov našich hraníc, s čistým svedomím môžeme povedať, že na jeden bataillon padne päť-šesť ranených. Koľko našich ranených leží v tyrolských nemocniciach, o tom sa každý ľahko môže presvedčiť. V nemocniciach v Insbrucku leží sotva jeden tucet našich ranených a v ostatných mestách Tyrolska ich tiež není viacej. My nemáme žiadnej príčiny, aby sme zatajovali, koľko máme ranených alebo mŕtvých, najmä v tejto vojne, ktorú nám nanútili. Talianske delostrelectvo vôbec nemôže sa chváliť s jeho úspechami. Porúchalo jedine niekoľko chalúp, ktoré slobodne stály na planinách výšin. Naše pohraničné pevniny sú zcela neporušené. Darom strieľajú na ne Taliani, tak ako aj ku našim opevneným posiciam nemôžu sa priblížiť. Oproti tomu, ako o tom svedčia početné epizódy, naši hrdinskí vojaci ináč vedia strieľať. *Osemdesiat-deväťdesiat percentov trafí vždy do plného.*

V Tyrolsku žatva veľmi dobre vypadla, úroda je už pod strechou. O vinobraní pravda ani reči byť nemôže a v kultúrnom ohľade vojna tiež zapríčiňuje značné škody. Tieto škody ale zcela zmiznú, keď povážime dosiahle úspechy, hrdinskosťou našich bojovníkov zabezpečenú celistvosť Tyrolska a celej monarchie.

Zbojnícky ruský generál.

Mesto Stryj zaujali Rusi 5. septembra minulého roku a držali ho v moci, kým ich ztadiaľ nevyhnaly hrdinské čaty generála Linsingena. Pred Rusmi utiekli z mesta všetci zámožnejší obyvatelia a medzi týmito aj pravotár dr. Emil *Polturak*. Ubehliaci pravda všetko, čo mali, v rýchlosti nemohli so sebou vziať a prinútení boli mnohé veľkej hodnoty veci nechať v zatvorených príbytkoch. Do moderne vystavenej a po panský zariadenej villy Emila *Polturaka* v Sobieski-ulici ubytoval sa 78. delostreleckej brigády generál, menom Lukin. Po vyprášení Rusov zo Stryju, pravotár dr. Emil *Polturak* vrátil sa domov a svoje smutné zkušenia v liste, na svojich známych vo Viedni, opisuje nasledovne:

Generála Lukina musím obžalovať ako obecného zbojníka a vlamača. Tento pán generál s jeho milou manželkou vylámali u mňa všetky kasne a drahocenné nemovitosti moje odviezť dal na vojenských automobiloch. Vzali mi celé moje náradie, porcelánové a sklenné náčinia, perzské pokrovcy, bielizeň, kožušinu, vrchnú odev, ukradli všetko do najmenšej veci. Drahé knihy mojej knihovne a úradné listiny pravotárskej kancelárie pán generál upotrebil ako kurivo. Pán generál Lukin

u zubného technika Vappera za dvesto rublov dal si zhotoviť rad zlatých zubov. Zlaté zuby vzal od technika, vyplatil ale za ne zabudol. Tohto ruského generála teda pred celým svetom vyhlasujem za zbojníka a vlamača.

Koľko ľudí utratili Francúzi v bitke pri Arrasi?

Dľa zprávy berlinskej Wolffovej agencie: Vo všeobecnosti len ťažko možno istou presnosťou ustáliť ztraty nepriateľa po väčšej bitke. Ponevác francúzska vláda opatrne vyhýba uverejňovaniu ztrát republiky, zvlášte zaujímavé je tieto ztraty aspoň zväčša priklincovať. Po bitke pri Arrasi z nemeckej strany urobili pokus v tomto ohľade, nakoľko použili dáta francúzskych zajatcov, ktorých velitelia súčasťili sa v bitke. Ako Wolffova agencia dozvedá sa z novin «Gasette des Ardennes», súhrnná ztrata Francúzov v mŕtvých, ranených a zajatých v bitke pri Arrasi, svedomitým použitím všetkých dát, je nasledovná: 3. armádny sbor utratil 15.000 ľudí, deviaty 6000, desiaty 10.000, jedenatridsiaty 8000, sedemnásty 4300, dvadsiaty 10.500, triatridsiaty 10.000, 48. divisia 6000, 53. divisia 4000 a 55. divisia 3500. *Francúzi teda v bitke pri Arrasi utratili 78.300 ľudí.*

Keď tento počet, ktorý s prísňou punktovnosťou bliži sa ku skutočnosti, porovnáme s výsledkom, ktorý naši nepriatelia dosiahli v bitke pri Arrasi, vtedy až za veľmi pochopiteľné budeme považovať, že francúzska vláda pred ľudom usiluje sa zatajiť veľkosť obeti, ktoré — k vôli Anglicka — za nič priniesla.

Dve ruské nariadenia.

Viedeňské noviny «Fremdenblatt» v čísle 17. júla uverejnili dve ruské nariadenia. Jedno vydal predstavený okresu sokalského a naložil všetkým obyvateľom okresu, aby bezodkladne vystahovali sa do gubernie volhynskej, čo ale so sebou vziať nemôžu, aby všetko zničili. Toto vzťahuje sa zvlášte na potravné články. Nariadenie konečne aj to obsahuje, že kto nevystahuje sa dobrovoľne, toho ku vystahovaniu sa prinúťia každým možným prostriedkom.

Druhé nariadenie veliteľ 11. vojenského sboru 29. júna upravil na veliteľa 12. ruského pešieho pluku. Toto nariadenie nakladá, že na vojakov upravené zatvorené listy treba zadržať a poslať generálnemu štábu. Generál Danilov tým odôvodňuje jeho nariadenie, že vojaci najviac takýchto listov dostávajú z cudzozemska od ruských zajatcov, ktorí im píšu, ako dobre im je v zajatí. Už ale takéto listy — spomína nariadenie — en k tomu povzbudzuje ruských vojakov, aby príležitostne hľadeli príšť do zajatia.

Krestania katolici, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Novšie poriadky o úrode.

Vláda na základe výnimočných zákonných ustanovení potahujúcich sa na prípad vojny vydala nariadenie, ktorým tohoročnú úrodu pšenice, raže, polovníka, jačmeňa a ovsu vzala pod zátvor a cieľom zpeňazenia týchto plodín a zahatenia úžerníctva s obilím, zariadila válečné plodiny zpeňazujúcu spoločnosť. Toto nariadenie doplnené je tieto dni vydaným najnovším poriadkom, ktorý k úplnému informovaniu našich čitateľov podrobne podávame v nasledovnom:

Válečné plodiny zpeňazujúca spoločnosť pri kúpe zbožia pre verejný záujem alebo pre vývoz môže použiť aj spoluúčinkovanie kommissionárov a poriadky o požičke alebo preddavku na zbožie môže tak plniť, že kommissionára môže zaviazat, aby on dal požičku alebo preddavok na zbožie, ktoré kupuje pre spoločnosť. Kommissionári povinní sú pred započatím kupovania svoje legitímácie, ktoré im vystavila spoločnosť, na tom okolí príslušnému hlavnému slúžnemu (mešťanostovi) cieľom vidimovania predostreť a na vyzvanie ukázať vrchnostenským medzítkam.

Majitelia gazdovských závodov kúpou od dorábateľov môžu si zaopatriť obilie len na konvencie, ktoré majú v prírodných vyslúžif, potom na sítie, jako aj na chovanie a vykrmenie a síce toľko, kolko im z ich úrody na tieto ciele dľa ustálenej kollosti nestačí. Majitelia iných závodov môžu kúpiť len toľko zbožia, kolko potrebujú ku vyslúženiu zápražného statku, ktorý pri závode potrebujú; iní ale môžu kúpiť toľko, kolko dľa ustálenej kollosti pre svoju domácnosť a pre chovanie zvierat potrebných ku sprevádzaniu svojho zamestnania alebo pre povolanie potrebujú. Ku spracovaniu v podniku stránky alebo ináč ku vykrmeniu statku obecná kolkosť zbožia nemôže sa považovať za takú gazdovskú potrebu, ktorá by oprávňovala ku kúpe od dorábateľa.

Kupei, tak menovite aj potravné spolky, keď sa aj dosiaľ zaoberali s kúpou a predajom obilia, na území tej právomocnosti, v ktorej majú svoj obchod, môžu kupovať pšenicu, raž, polovník, jačmeň a ovos od dorábateľov aj na ciele ďalšieho odpredaju, ale len od takých dorábateľov, ktorých na odpredaj určená úroda z uvedených druhov zbožia, obnáša spolu najviac sto metrických centov.

Na základe výš uvedeného kúpené zbožie kupec môže predať len štátu, poverenej spoločnosti, kommissionárom spoločnosti, alebo tým, ktorí sú ku kúpe oprávnení.

Horspomenutí kupei, potravné spolky pri ďalšom odpredaji kúpeného obilia nesmú rátať takú cenu, ktorá, ačkofvek aj neprestupuje vrchnostensky ustálenú cenu, predsa je nepomerne vyššia voči tej cene, ktorú oni platili dorábateľovi.

Kto tieto poriadky prestúpi, ten, jestli jeho skutok nepadá pod prisnejšie trestné poriadky, spácha priestupok, ktorý bude trestaný až po dva mesiace siahat môžu väzením a peňažným trestom až po 600 korún.

Pre tento priestupok právoplatne odsúdený ztratí svoju oprávnenosť ku kúpe.

To právo potravných spolkov, že na základe obdržaného dovolenia a v medziach tohože ku ztravovaniu svojich členov potrebné obilie môžu kupovať direktne od dorábateľov, gazdov, zostáva nedotknuté.

Toto doplnujúce nariadenie vstúpilo do života 15. júla.

CHYRNIK.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch minule obzrel si slavnostné práce nového arcibiskupa hlavného gymnásia trnavského. Jeho eminencia po dôležitom preskúmaní všetkých miestností pochvalne vyslovil sa o celej stavbe.

Baňskobystrický biskup medzi ranenými. Z Kremnice oznamujú: Skut. vnút. tajný radca, osvietený pán biskup baňskobystrický Wolfgang *Radnai* v sprievode kanonika Adolfa Groscha navštívil kremnickú výpomocnú nemocnicu Spolku Červeného Kríža. Obzrel si každú miestnosť, oslovil, tešil a povzbudzoval každého vojaka, čo veľmi dojímave účinkovalo na vojakov. Celé dve hodiny strávil v nemocnici a pri svojom odchode hlavnému lekárovi nemocnice oddal 100 korún s tým, aby vojakom kúpili cigare a cigaretle. Z tejto príležitosti to treba spomenúť, že osvietený pán biskup na ciele Spolku Uhorského Červeného Kríža obetoval 3000 korún.

Nový rektor košického semenišťa. Z Košíc oznamujú: Osvietený pán biskup košický dr. Aug. *Fischer-Colbrie* správu košického semenišťa od 1. júla sveril kanonikovi Štefanovi Hartsárovi.

Anton Venczel †. Praelát-kanonik slávnej arcikapituli ostrihomskej, po dlhej, s odovzdaním sa do vôle Božej, pretrpenej nemoci, Sviatosťami očistenú dušu svoju dňa 12. júla vrátil Stvoriteľovi svojmu. Zomrelý r. 1841. narodil sa v Chynoranoch, r. 1868. vysvätený bol za kňaza a po neunavnom blahonosnom účinkovaní 1895. vymenovaný za kanonika v úplnej utiahlosti žil jedine podporovaniu chudobných. Všetky dobrodenia jeho odplat Bože korunou večnej slávy!

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Satmársky biskup Tibor Boromisza na uhorskú podmorskú loď najnovšie obetoval 1000 kor., na válečné ciele Katolíckeho Karitásu 500 korún, k spomoženiu zmračených vojakov 500 kor., pre vojakov oslepnutých vo vojne 500 korún, na ciele Spolku Uhorského Červeného Kríža 2000 korún a na ochranu vojenských sirot 500 korún. — Anton Zatkovics, farár a čestný kanonik v obci Hegyeshely, na uhorskú podmorskú loď obetoval 100 korún. — Julius Török, farár v obci Doroszló, k spomoženiu vojakov oslepnutých vo vojne dal 100 korún.

Pre Šárišanov, oškodených ruským vtrhnutím, vo Spiši do teraz soshieralo sa 2101 korún.

Drobné chýry zo Spiša. V Levoči, v Novej Vsi, v Kézmarku a v Podhradí, z príležitosti zpätzaujatia Lembergu, zariadené boli vlastenecké demonštrácie. V Leboči a v Podhradí pred oduševnenými zástupami významnosť toho slávneho víťazstva vysvetlovali: miestni katolícki farári Kompanyik a Zemancsik. — V Tatranskej Lomnici počas zotavovania sa, následkom porazení na srdce, zomrel Gustav Martinek, plukovník 46. pešieho pluku. — V Olcave 25. júna po dlhej, trapnej nemoci zomrela tamojšia rím.-katolícka učiteľka Ella Kovalik. — Minister obchodu budapetiánskeho obyvateľovi dr. Aladárovi Szelényimu a podolinskému obyvateľovi dr. Karolovi Csákymu na jeden rok predĺžil dovolenie ku predbežným prácam na vicinálnu železničnú čiaru z Podolinca do Orlova cez Gňazdy, Starú Lubovňu a Lubovenské kúpele. — V Starých Smokovciach, podľa 11-tej kúpeľnej listiny, bolo 473 hostí.

Oheň. Spišská obec Kolesó 2. t. m. z väčšej čiastky ľahla popolom. Štyridsaťtri domy, pobočné stavby, potravné články, krm a aj zvieratá staly sa obeťou požiaru. Hasenie pre veľký vetor bolo nemožné. V obci nastala veľká bieda, lebo nešťastníci zväčša vyhoreli do knotu. Veľkostatkár gróf Vidor Csáky ku okamžitému ulaveniu biedy pohorencom daroval tisíc korún.

Z ruského válečného zajatia. Jozef Kapalko zo spišských Danišoviec, Ján Baluch z Odorína, Ján Farkasovszky z Jamnika a Ján Frankó z Markušoviec, ktorí boli zajatí v Przemysli, v tieto dni upovedomili svojich, že žijú a že sú internovaní v meste Taskend v aziatickom Turkeštáne.

Smrť hrdinov. Novovesský honvédskeý nadporučík Béla Czoczkó, o ktorom sme dostali tú zprávu, že padnul, žije. V tieto dni došla od neho prostriedkom júna písaná karta do Spišskej Novej Vsi. — Landšturmistský pomocný lekár dr. Ludvig Schöntag, ktorý v Košiciach liečil vojakov nemocných na tyfus, tiež upadnul do flakového tyfusu a 19. júna v 27. roku života svojho zomrel.

Vojenské vyznačenia. Husársky kapitán Eduard Okolicsányi Zsedényi, ablegát ekresu spišsko-gelnického, od jeho veličenstva kráľa vyznačený je vojenským záslužným krížom tretej triedy s válečnou ozdobou. — Dr. Michal Máriássy, rezervný nadporučík 16. pešieho pluku, bývalý ablegát levočského okresu, na uznanie hrdinského chovania sa pred nepriateľom dostal vojenský záslužný kríž tretej triedy s válečnou ozdobou. — To isté vyznačenia dostali za svoju hrdinskosť i dvaja synovia zomrelého kézmarského gymnasiálneho profesora Ervina Kiszelya: Štefan Kiszely, kapitán 5. pešieho pluku a dr. Jozef Kiszely nadporučík 34. pešieho pluku: posledný v Karpátoch padnul do ruského zajatia. — Jeho veličenstvo kráľ rozkázal, aby Ernestovi Kováčovi, rezervnému nadporučíkovi 67. pešieho pluku, za jeho hrdinské chovanie sa pred nepriateľom, na vedomie dané bolo najvyššie pochvalné uznanie (signum laudis).

Smrť hrdinov. Ján Brecka ml., jediný syn Jána Brecku, predsedu sirotskej vrchnosti stolice zvolenskej,

jednoročný dobrovoľník 7. vrchového delostreleckého pluku, v 20. roku svojho života na chorobu, ktorú si na južnom bojišti pritiahol, v Srbsku zomrel vo valjevskej nemocnici. — Mikuláš Egyed, kadet 16. honvédskeho pešieho pluku baňsko-bystrického, 27. júna počas slávneho napredovania našich čiat v Haliči, nepriateľskou guľou do čela trafený, hrdinsky zomrel. — Szilárd Lakatos, zástavník 16. honvédskeho pešieho pluku baňsko-bystrického, na haličskom bojišti počas prenasledovania nepriateľa, do srdca trafený nepriateľskou guľou, hrdinsky zomrel. Za hrdinské držanie sa v bitke pri Gorliciach prave v deň jeho smrti ho povýšili mimo radu a zyznačili medailou hrdinstva I. triedy. — Béla Hanka, honvéd 16. honvédskeho pešieho pluku baňsko-bystrického, syn zvolenského občana Pavla Hanku, na severnom bojišti hrdinsky zomrel. — Dr. Ján Kubinyi de Felsőkubin a Deménfalva, kráľ. verejný notár, landšturmista nadporučík, na chorobu, ktorú si na bojišti pritiahol, v 43. roku svojho života zomrel v Budapešti.

V spišsko-novovesskej cis. a kráľ. rezervnej nemocnici od 8. augusta 1914. do 8. júna 1915. liečili 7033 vojakov, medzi nimi 41 dôstojníkov. Z tých prišlo v ranenom stave 6077, s nákazlivou nemocou prinesenou z bojišta 192 a s inou nemocou 814. Zo 7033 nemocných zomrelo v nákazlivej nemoci 97 a ranených 44. Nemocnica je sriadená v päť budoviskách s 500 postelmi.

Hrdinská smrť. Železničný úradník Emil Gratz, jediný syn Emila Gracza, spišsko-maldurského učiteľa na odpočinku, poručík 9. honvédskeho pešieho pluku, nepriateľskou guľkou smrteľne bol ranený na haličskom bojišti, následkom čoho onedlho zomrel v nemocnici v Sielčke.

Na druhú uhorskú válečnú požičku značili vo Spiši: Mesto Nová Ves 50.000 kor., veľká obec Ondrišle (Merény) 50.000 kor., politická obec Smolník 20.000 kor., honvédskeý kapitán Zoltán Jelenffy, 10.000 kor., novovesský lekár dr. Anton Teschler, 5000 kor., katolícky spolok Svätého Štefana v Ondrišlu 2500 kor., obec Kotterbachy 2300 kor.,

Americkí vystahovalci Rakúska a Uhorska doteraz poslali z Ameriky na válečno-pomočné ciele štyri milióny korún. Tá obetivosť poddaných monarchie, žijúcich v cudzozemsku, je radostným dôkazom ich verného pridržania sa svojej vlasti.

Spišské válečné dary. Žiaci kézmarského gymnázia na oslovenie svojho direktora na konci školského roku na válečné ciele ochotne obetovali ich štipendia v obnose 305 korún. Z toho obnosu poslali 100 korún k spomoženiu vojakov oslepených vo vojne a 205 korún dali kézmarskému fondu zmrzačených vojakov.

Trojnásobné vojenské vyznačenie. Jozef Pongrácz, nadporučík 9. honvédskeho pešieho pluku, ktorý pre svoju hrdinskosť mimo radu povýsený bol na bojišti za kapitána, dostal vojenský záslužný kríž, rád železnej koruny a nemecký železný kríž.

Nový kráľovský notár v Košiciach. Minister pravosúdia vymenoval košického advokáta dr. Ladislava Broósz, rodáka spišsko-sobotského, za kráľovského verejného notára do Košíc.

Vojenské vyznačenia. Nemecký cisár Vilhelm spišsko-prakdorfskeho rodáka Mikuláša Lupkovicsa, košického delostreleckého kapitána, vyznačil so železným krížom. — Levočský rodák Alexander Küchel, chovanec lekársky, vyznačený bol s bronzovou medailou hrdinskosti. — Ondrej Lehoczky a Štefan Cservenko, fíreri košického 9. honvédskeho pešieho pluku, na uznanie svojho hrdinského chovania sa pred nepriateľom, dostali striebornú medailu hrdinstva prvej triedy.

Slávny válečný skutok kapitána košického 9. honvédskeho pešieho pluku. Novovessky honvédsky kapitán Jozef Esztel, ktorého ako raneného opatrujú teraz v spišsko-novovesskej rezervnej nemocnici, blízko haličského mesta Krosnó vykonal slávny válečný skutok. Z bojišťa píše, že so svojou stotinou zajal 400 Rusov s viacerými dôstojníkmi a ukoristil 3 strojové pušky.

Vo válečnej službe zomreli zamestnanci košicko-oderbergskej železnice. Árpád Spaldon, úradník, padnul 8. marca v Haliči. Franc Kalocsay, úradník, padnul 16. mája v Haliči. Michal Draina, robotník, zomrel 20. szept. na nemocničnom vlaku. Ján Lehoczky, robotník, padnul 20. okt. v Srbsku. Benedik Szabó, kováč hlavnej dielne, zomrel 25. okt. v haličskom Lancute. Ondrej Lukács, robotník, padnul 9. nov. v Srbsku. Jozef Csizmadia, kurič, zomrel 1. dec. v novosadskej nemocnici. Ondrej Urbán, strážnik, zomrel 14. dec. v Stankovanoch. Jozef Baliga, robotník, zomrel 27. dec. v oderbergskej rezervnej nemocnici. Ondrej Tkacsik, strážnik, zomrel 12. jan. v Šatoraljujehelyu. Štefan Svecz, robotník, padnul 12. apr. v Haliči. Anton Czeglédy, robotník, zomrel 25. mája v nadkanižskej rezervnej nemocnici. Alexander Tkácsik, spravovateľ výhybiak, zomrel na neznámom mieste a v neznámom čase.

Na druhú uhorskú válečnú požičku značili v šarišskej stolici hneď päť millionov korún, z toho padne na mesto Prešov tri milióny 200.000 korún.

V ruskom zajatí. Adorjan Peták, kadét-strážmajster košického 9. honvédskeho pešieho pluku, učiteľ v spišských Jagloviciach, pri Gorliciach dostal sa do ruského válečného zajatia. — Po desať mesiacoch prvý raz dal o sebe znak života Ján Dacsinszky, učiteľ na Hnilčiku. Jeho karotka, ktorú napísal v Simbirsku 28. februára, došla 24. júna. Píše, že sa dobre cíti. — O Vazulovi Lazarčikovi zo spišského Folváru, honvédovi 9. pešieho pluku, ktorý nepísal od 18. decembra, prišla teraz úradná zpráva, že je v ruskom zajatí a sdrzuje sa v Taškente v Ázii a že je zdravý. — Jozef Ofčarčík, zo spišskej Hafky, pešiak landšturmistského 9. pluku, ktorý ostatný raz bol písal 2. novembra, písal z ruského zajatia. Jeho 24. mája písaná karotka 3. júla došla na Hafku. Píše, že od 15. februára v Przemyslu bol v nemocnici a teraz je v Rusku. — Ondrej Harendarčík, z Richvaldu (Spis), rezervný delostrelec, písal

druhý raz z ruského zajatia. 16. marca datovaná karotka prišla 26. júna.

Pozostalosť baróna Franca Révayho. Ako je známe, okolo pozostalosti vlni zosnulého baróna Franca Révayho započala sa pravota, lebo barón vytvorením svojich najbližších príbuzných za svojho generálneho dediča ustanovil svojho bývalého komorníka Jána Reichla. Cieľom zachránenia prastarého, 10—12 millionov korún hodného majetku rodina a síce grófka Róza Cebrian a gróf Rudolf Schaffgotsch napadli testament a zároveň budapeštiansky úradný okresný súd, čo súd v záležitostiach pozostalosti cestou svojho fiskála o to prosila, aby aj dotiaľ, kým súd testament bude môcť zrušiť, celú pozostalosť nariadila sekvestrovať, menovite asi 30.000 jutár obnášajúce turčianske panstvo a viac millionov hotových peňazí a cenných papierov zosnulého baróna. Fiskál cieľom podporovania tejto prosby familie, predostrel súdu odbornú mienku najprednejších psychiatrov, ktorí v svojej odôvodnenej mienky ustálili, že barón Franc Révay, keď robil testament, nebol schopný slobodne prevádzať svoju vôľu. Okresný súd s odôvodnením, že platnosť testamentov skúmať nemá práva, prosbu familie odmietol. Proti tomuto uzavretiu familia appellovala na súdnu stolicu, ktorá uzavretie okresného súdu zmenila a celú pozostalosť baróna dala pod zátvor, za kurátora na prosbu familie ale vymenovala prešovského grécko-katolíckeho biskupa dra Štefana Nováka. Proti tomuto výroku súdnej stolice Ján Reichl cestou svojho pravotára appelloval na kúriu. Taktiež appelloval proti výroku aj baňsko-bystrický pravotár dr. Béla Tilles, právny radca zosnulého baróna, ktorého barón poveril prevedením testamentu Kúria obe apellácie odmietla. Takto na Révayovský majetok zátvor je už právoplatne nariadený.

Smrť hrdinov. Spišsko-gelnický rodák Imrich Maczkó, kadét-strážmajster 1. honv. peš. pluku, druhoročný poslucháč budapeštianskej university, bojujúc na čele svojho zugu, hrdinskou smrťou zomrel pri Stryju. — Dlhý nemocničný vlak driečnych nemeckých ranených viezol do ďalekej ich vlasti. Stav ťažko raneného hrdinu Valtera Francke, rodáka z Hamburgu, pohoršil sa na tolko, že ho museli zložiť na popradskej stanici a o niekoľko minút zomrel v spiškosobotskej Tatranskej nemocnici. — Andor Reiner, syn kěžmarského obchodníka na papier, ktorý slúžil pri 9. honvédskom pešom pluku, 15. júna trafený nepriateľským granátom v 26. roku života svojho hrdinskou smrťou zomrel na haličskom bojišti. Pochovali ho v Krakoviciach.

Otec so svojima tromi synami na bojišti. Barón Ján Bánffy, veľkostatkár v Marosgerzse, ktorý od počiatku vojny stále dal opatrovať ranených vojakov v svojom kaštieli a ktorý už troch synov má ako husárov na bojišti, teraz i sám tiahol na bojište ako rezervný husársky poručík. Manželka jeho odprevadila ho do vojny ako dobrovoľná opatrovníčka.

Krestania katolíci, kupujte len u krestanov!

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluky; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 72. spoločného pešieho pluku pre šporského: Ščepka Gašpar 13, Sebók Innoc. (Nagyföldimes) 4, náhr. kompánia z., Šiška Franc 2, Špitalsky Rudolf (Szered) 3, náhradná kompánia, ranený a zajatý (bol oznamený ako ranený), Škodaček Ján (Vrbovce, st. nitrianska) 2, náhradná stotina z., Stern Árpád 12 †, Špišák Izidor (Vágdebród, st. nitrianska) 4. náhradná kompánia, ranený a zajatý, Stojkovič Sylvester 16, Šurina Franc 2, Stupala Michal 13, Šummovič Matej 16, Szabó Daniel 13, Sédľák Juraj 19, Simčik Sylvester 19 †, Sztás Michal 19, Sivák Pavel 19, Sloboda Jozef (Šaštín) 10, Szopocy Ján (Brezova) 3. marškompánia, ranený a zajatý, Tót Ferdinand (Királyrév, st. prešporská) 4. náhradná kompánia, ranený a zajatý, Tretina Jozef 14 †, Tutan Ján 12, Uhlik Štefan (Stará Turá, nitrianska st.) 5 z. ako ranený, Varga Július 10, Vászondi Rudolf (Királyrév, st. prešporská) 12, ranený a zajatý, Valenčík Martin (Lubina, st. nitrianska) 3. náhradná kompánia, ranený a zajatý (bol oznamený ako ranený), Vavro Štefan 13, Vrablik Ignác 2, Wenzl Fridrich 16, Zabronski Alojz (Chtelnica) 4. náhradná kompánia z., Zajiček Vavrínek 10, Zelenski Alojz trubač stotiny (Báhony, st. prešporská) 16, ranený a zajatý, Zeman Ján 2. — Urbán Štefan (Köpösd, st. nitrianska) †, Gubiš Imrich (Ürmény, st. nitrianska) zajatý, Zibera Heinrich (Nagyudvar, st. nitrianska) zajatý. Číslo pluku pri týchto nie je udané.

Z 26. spol. pešieho pluku ostrihomského: Radjansky Ignác (Kunosvágása, Tekov) 6./1. marškompánia, Radnik Štafen (Cseri, Hont) 3, Rajnoha Peter (Aranyosmaróth, Tekov) 6, Reich Adalbert (Palást, Hont) 6./1. marškompánia, Reiter Franc (Felsőtóti, Tekov) 2 †, Rebó Lukáš (Nemesény, Tekov) 5, ranený a zajatý (bol oznámený ako mrtvý), Repický Adalbert (Léva, Tekov) 2 †, Réz Jozef (Bakabánya, Hont) 3, Ribár Franc (Felsökemenec, Tekov) 2 †, Richter Ján

(Kistapolcsány, Tekov) 12, Rimóci Andrej (Apátujfalu, Tekov) 3, Roma Andrej (Zseliz, Tekov) 10, Roško Jozef 3, Roško Jozef (Ipolyság, Hont) 5 z., Sági Adalbert (Zemplér, Tekov) 9 †, Sági Jozef (Kemence, Hont) 2, marškompánia, Šajkovič Desider (Zsitva-bešenyő, Tekov) 6./1. marškompánia †, Sakati Ján (Zseliz, Tekov) 6, Šali Jozef (Barsberzence, Tekov) 6./1. marškompánia, Šebo Andrej (Ujbánya, Tekov) 5, Sautka Adalbert (Kisgyarmat, Hont) 6./1. marškompánia, Sleichard Alojz (Kellő, Tekov) 2 †, Schulez Leopold (Léva, Tekov) 11, Simkó Pavel (Dömeháza, Hont) 6./1. marškompánia, Šinkovič Mihály (Királyfalva, Hont) pri plukovnom štábe, Škarba Vincenc (Dóczyfürésze, Tekov) 11, Šovčík Michal (Teszér, Hont) 3 †, Sopponyi Franc (Mogyorómál, Tekov) 10 †, Stang Matej 6, Steher Pater (Nagyöre, Tekov) 6./1. marškompánia, Steiner Eugen (Léva, Tekov) 5 z., Steiner Šimon (Nagysáró, Tekov) 2, Štrba Emil (Ujbánya, Tekov) 6./1. marškompánia, Švec Ernest (Nagymánya, Tekov) 10 †, Sucha Ján (Béld, Hont) 11, Sülek Peter (Suhány, Hont) 6./1. marškompánia, Šurina Anton (Ipolynyék, Hont) 12, Šuták Franc 10, Szabó Gejza (Léva, Tekov) 6./1. marškompánia, Szabó Pavel (Csifár, Tekov) 2 †, Sasai Michal (Málas, Tekov) 10, Sasaki Alexander (Csánk, Hont) 12.

(Pokračovanie nasleduje.)

Makulatura papier
(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dieľňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca

Brux číslo 717. (Čechy.)

Nicklové-Roskopf hodinky

K 3.90; 4.20; 5.—

Strieborné hodinky K 8.40.

Nicklový budíček K 2.90.

Budíček s duplovaným zvonom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazi.

IDEAL domový stroj šrotovania.

K upotrebeniu pri každom druhu obilia

„Ideal“ stroj šrotovania, najdokonalejšie možno regulovať, preto na ňom každého obilia zrna: kukuricu, jačmeň, pšenicu a koreniny od najhrubšieho do najtúnejšieho šrotovať možno. Spomenutý stroj nevyhnutelne potrebný je hospodárom na pustách bydliačim pri dochovávaní hydiny, ošpaných a inej domácej licho.

Cena 18.50 korún.

Zadováženie si tohoto stroja veľmi k odporúčanju je každému hospodárovi. Početné listy poďakovania zo všetkých strán krajiny.

Veľký obrázkový ceník posielame zdarma.

K dostaniu: vo veľkom obchodnom dome kôš a železného tovaru

JOZEF MAROSI a SYN ESZTERGOM 15.

Oznamy prijíma administrácia

K R E Š Ť A Ň

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.